

1 četvrtak, 03.07.2008.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.05h
6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, molim da se najavi
7 predmet.
8 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima
9 u sudnici. Ovo je predmet koji nosi broj IT-05-88-T *Tužitelj protiv Vujadina*
10 *Popovića i ostalih*.
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zahvaljujem. Želim svima dobro jutro.
12 Svi su optuženi ovdje. Od timova Obrane vidim da gospođa Tapušковиć nije
13 prisutna, kao ni gospodin Nikolić. I mislim da je to sve. A Tužilaštvo danas
14 predstavlja gospodin McCloskey.
15 Da li mislite da ćete danas završiti, gospodine Živanoviću?
16 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da, časni Sude.
17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mogu li Vas pitati, gospodine Ostojiću,
18 imate li namjeru da unakrsno ispitajte ovog svjedoka?
19 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Mislim otprilike
20 45 minuta do jedan sat, ali mislim da i gospođa Nikolić ima isto tako glavno
21 ispitivanje.
22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođu Nikolić, da li još uvijek
23 namjeravate ispitati ovog svjedoka kao svog svjedoka?
24 GĐA NIKOLIĆ: Da, časni Sude, u jednom segmentu. Mislim da će to biti kao
25
26
27
28
29
30

1 što je očekivano, četiri sata.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Gospodine Lazareviću?

3 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Mi smo
4 naznačili 20 minuta za unakrsno ispitivanje ovog svjedoka. Za sada ću se držati
5 te procijenjene, ali ću morati sačekati da se završi glavno ispitivanje kako bi
6 donio konačnu odluku.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo Fauveau, Vi ste jučer rekli da
8 nemate pitanja, a Vi gospodine Krgoviću?

9 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Mi smo rekli
10 jedan sat, ali mislim da ćemo u stvari imati 10 minuta.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala. Gospodine Haynes? Vi ste
12 u početku tražili dva sata.

13 G. HAYNES: [simultani prevod] To je možda bilo malo suviše pesimistično.
14 Mislim da će trebati otprilike jedan sat.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada onda znamo gdje se nalazimo. Vaše
16 unakrsno ispitivanje kako sada izgleda, gospodine McCloskey? Vi ste rekli u
17 početku četiri sata.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Za sada nemam ni blizu četiri sata,
19 međutim trebat ćemo da vidimo naravno do kraja pa ćemo onda vidjeti.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda ćemo početi ponovo. Gospodine
21 Živanoviću.

22 Dobro jutro, pukovniče Vuga.

23 SVJEDOK: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zahvaljujem. Gospodin Živanović će
25
26
27
28
29
30

1 nastaviti sa svojim glavnim ispitivanjem.

2 SVJEDOK: PETAR VUGA

3 Ispituje g. Živanović: [nastavak]

4 P: Gospodine Vuga, ja bih Vas pre svega zamolio da razjasnite jedan
5 pojam koji ste Vi i jučer upotrebili. Naime, i u mnogim dokumentima se to
6 pominje Vojske Republike Srpske. Vi ste jučer rekli da su ove grupe koje su
7 vršile napade iz zaštićene zone, diverzantsko-terorističke. Pa bih Vas molio da
8 mi kažete sa stanovišta vojne terminologije i terminologije organa bezbednosti
9 da li je ta reč "teroristička" opravdana i ako jeste - zašto jeste.

10 O: Po objektima dejstva koji su izabrani i po tome kakve posledice
11 nastaju, jer pojam terorizma podrazumeva sejanje straha među stanovništvom i u
12 okolini, takav oblik dejstava koji ima takve efekte i napadi na objekte koji
13 nisu čisto vojni imaju karakteristike terorističkih dejstava. Tamo gde se radi
14 isključivo i čisto o vojnim objektima u toku izvođenja borbenih dejstava među
15 sukobljenim stranama kad nije na snazi primirje, to su onda diverzantske akcije,
16 i razlika je po ovome što sam rekao.

17 P: Hvala Vam. Ja bih sada Vas zamolio da se vratimo na jednu tačku Vašeg
18 nalaza, to je 4.24, to je 38. strana u originalu, 46. strana je u engleskom
19 prevodu, dokument je 1D1075.

20 Nalaz je u prvom *binderu*, a ovaj dokument o kojem ćemo govoriti u

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 trećem. Inače, sam nalaz je 1D1175, je sam nalaz. Da li ste pronašli taj deo?

2 O: Da, da. Našao sam, tu je.

3 P: Ja bih Vas molio, Vi ste u Vašem nalazu se osvrnuli na ovaj dokument,
4 pa bih Vas molio da nam ukratko kažete o čemu se tu radi.

5 O: Ako smo po istom pitanju tu, onda je to pojam korpusa.

6 P: Mislim da smo pogrešili.

7 O: Tačka četiri i pet.

8 P: Vaš nalaz je znači tačka četiri, odnosno poglavlje četiri, 25. Ja se
9 izvinjavam.

10 O: Da, to je drugo.

11 P: Izvinjavam se.

12 O: Ja bih Vas molio da mi bliže odredite suštinu na koju se odnosi ovo
13 pitanje?

14 P: Da li ste našli poglavlje četiri, 25, Vašeg nalaza? Radi se o jednom
15 dokumentu od 15. aprila 1995. godine.

16 O: Sad ću to da pogledam. Radi se o instrukciji, ako sam sad dobro
17 našao.

18 P: Da, tačno.

19 O: Radi se o instrukciji odeljenja bezbednosti Glavnog štaba Vojske
20 Republike Srpske koja se odnosi na hapšenja i sprovođenja ratnih zarobljenika i
21 drugih lica. Taj sam dokumenat ja proučio sa stanovišta bezbednosti. Instrukcija
22 koja je upućena organima bezbednosti u nižim jedinicama podčinjenim komandi
23 korpusa odnosi se čisto na stručna pitanja koja se tiču hapšenja i sprovođenja
24 lica da bi se sprečilo oticanje podataka preko ovih lica koja oni mogu prikupiti

25

26

27

28

29

30

1 u toku sprovođenja jer su se pojavile određene slabosti u ovom delu
2 zadataka...zadataka starešina koji su organizovali mesta, odredili mesta
3 njihovog prikupljanja i pravce njihovog sprovođenja, i pritom su oni koji se
4 sprovode imali prilike da prikupljaju podatke od interesa za stranu za koju
5 rade.

6 P: Samo mi recite da li se ovaj dokument odnosi samo na ratne
7 zarobljenike ili i na druga lica koja su inače uhapšena?

8 O: Ovaj dokument se odnosi na lica koja su hapšena i na ratne
9 zarobljenike.

10 P: Hvala. Gospodine Vuga, Vi ste u Vašem nalazu također govorili i o
11 obavezama koje je imao Vujadin Popović vezanim za operaciju u kojoj je Vojska
12 Republike Srpske imala u Žepi /sic/. Pa bih Vas molio da nam pojasnite kakve je
13 on kao organ bezbednosti imao obaveze u odnosu na takvu operaciju?

14 O: Obaveze načelnika organa bezbednosti Drinskog korpusa i ujedno
15 pomoćnika komandanta za bezbednost bile su u operaciji Žepa prvenstveno da
16 obezbedi da sistem komandovanja bezbedno funkcioniše, to jest bio je dužan da
17 komandno mesto sa koga će se komandovati borbenim dejstvima, operacijom,
18 obezbedi tako da se ne naruši sistem komandovanja, daklem da izvrši
19 kontraobaveštajno obezbeđenje i da organizuje mere bezbednosti u okviru komande
20 koje će sigurno omogućiti da komandno mesto funkcioniše bez ometanja.

21 P: Je li možete da mi kažete kada se vrši takva aktivnost, to
22 bezbednosno obezbeđenje komandnog mesta u takvim operacijama?

23 O: Postoje određene kritične tačke koje moraju apsolutno da se
24
25
26
27
28
29
30

1 kontrolišu. Najkritičnija jeste: vreme gotovosti komandnog mesta i
2 njegovog...njegovo stavljanje u funkciju, jer neprijatelj upravo tada nastoji da
3 ga naruši jer je složeno uspostavljati sve ispočetka, a borbena dejstva već
4 treba da počnu. To je veoma kritična tačka i tada treba oživeti sve mere
5 bezbednosti da one zaista funkcionišu.

6 P: Gospodine Vuga, kad smo kod dužnosti Vujadina Popovića, ja ću Vam
7 sada pokazati jedan broj dokumenata iz 1995. godine do kojih smo mi bar došli,
8 pa bih Vas molio samo da mi pokažete, ja mislim da ih i nemate u Vašem binderu,
9 ali možete sa ekrana da vidite, i da nam kažete da li takvi poslovi spadaju u
10 delokrug rada organa bezbednosti i koji deo od onih poslova o kojima ste Vi
11 prethodnih dana govorili.

12 Ja bih molio da pogledamo najpre 1D1076.

13 Da li ste imali prilike da vidite ovaj dokument?

14 O: Jesam, imao sam prilike da vidim ovaj dokument.

15 P: Da li možete da mi kažete da li ovakvi poslovi koji su izraženi u
16 ovom dokumentu spadaju u zadatke organa bezbednosti.

17 O: Da. Ovo je dokument koji pripada delu stručnog usmeravanja organa
18 bezbednosti po liniji kontraobaveštanoj.

19 P: Molio bih sada da pogledamo dokument 1D977.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanović, prevodioci su nam
21 skrenuli pažnju na to da trebate govoriti što je moguće više direktno u
22 mikrofون. Zahvaljujem.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ŽIVANOVIĆ:

2 P: Molio bih, dakle, 1D977. Ja mislim da nemamo prevod ovog dokumenta
3 još pa bi Vas molio samo ukratko da kažete Pretresnom veću o čemu se radi i
4 kakva je to vrsta dokumenta.

5 O: Ovaj dokument ukazuje da se radi o licu koje je pod lažnim
6 identitetom treba da se nađe u Republici Srpskoj i da obavlja određene
7 aktivnosti a da pri tome nije njegov pravi identitet prikazan u dokumentima. Tu
8 je obaveza slična ili gotovo ista kao što je u prethodnom slučaju.
9 Kontraobaveštajni zadatak malo šire da se utvrdi gde se kreće i kakve su mu
10 aktivnosti.

11 P: Hvala Vam. Možemo da pogledamo dokument 1D979.

12 Mislim da i on nije preveden pa Vas molim da također ukratko kažete o
13 čemu se ovdje radi. Je li bi Vam odgovaralo da se uveća ovaj dokument na ekranu?

14 O: Sagledao sam, čitao sam ja ovaj dokument, ali malo sam ga teže
15 prepoznao zbog... Sad je dobro. Ovo je dokument koji je isto tako
16 kontraobaveštajnog karaktera, tiče se izričito organa bezbednosti i dužni su da
17 preduzmu mere da se vidi kako on pokušava da vrbuje ljude za napuštanje vojske i
18 sve ostalo iza toga što stoji.

19 P: Radi se o napuštanju u-

20 O: Da, vojske Republike Srpske, vrbuje pripadnike Vojske Republike
21 Srpske za emigriranje u inostranstvo. Pri tome nije isključeno da se radi o
22 obaveštajnim akcijama prema Vojsci Republike Srpske.

23 P: Molio bih da pogledamo sad dokument 1D1288.

24 Da li dobro vidite ovaj dokument?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da vidim ovaj dokument. Ne treba dalje, sve je u redu.

2 P: Je li možete da nam ukratko kažete o čemu se ovde radi?

3 O: Kontraobaveštajni rad usmeravati... znači usmeren je prema ovom
4 dokumentu da se sagleda da li je aktivnost američke obaveštajne službe ispoljena
5 na prostoru u nadležnosti organa bezbednosti Drinskog korpusa i potčinjenih
6 jedinica komandi Drinskog korpusa. Prema tome, kontraobaveštajni rad organa
7 bezbednosti.

8 P: Je li možete samo, pošto dokument nije preveden, da nam ukratko
9 kažete o prirodi tog dokumenta, o čemu se radi?

10 O: Priroda dokumenta ukazuje da su vozači kamiona UNCHR-a /?UNHCR-a/ na
11 teritoriju Republike Srpske u stvari ljudi koji su u funkciji obaveštajnog rada
12 američke obaveštajne službe kako je to ovde navedeno.

13 P: Dakle radi se o sumnji da se radi o obaveštajnom radu ovih lica.

14 O: Radi se o obavezi da se to utvrdi.

15 P: Možemo li pogledati dokument 1D981?

16 Da li prepoznajete ovaj dokument?

17 O: Prepoznajem ovaj dokument.

18 P: Je li možete reći...

19 O: Ovo je jedan vrlo značajan dokument za organe bezbednosti jer su
20 organi bezbednosti imali dugoročan zadatak prema ovom, kako se u ovom dokumentu
21 zahteva, da kontraobaveštajno sagledavaju dobrovoljce koji dolaze iz SRJ i da
22 među njima otkrivaju prave motive i namere jer njihov dolazak nije uvek bio

23

24

25

26

27

28

29

30

1 podudaran sa interesima i ciljevima Vojske Republike Srpske pa je bilo potrebno
2 da se to ima u vidu, a njihov pravi cilj i namere mogli su u svakom trenutku da
3 se iskažu.

4 P: Molio bih sada da pogledamo 1D539.

5 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Zamolio bih da se ponovi broj.

6 G. ŽIVANOVIĆ: /prevod engleskog transkripta: "1D539"/

7 [Pretresno vijeće i sekretar se savjetuju]

8 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To jest u elektronskoj sudnici, našao
9 sam. 1D539. To sam ja bio pronašao u elektronskoj sudnici. Na mom ekranu je.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nastavimo.

11 G. ŽIVANOVIĆ:

12 P: Gospodine Vuga, je li možete da vidite da Vam malo... ja bih molio da
13 se malo uveća ovaj...

14 O: Ja nemam ništa na ekranu.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Poslužitelju, molim pomognite svjedoku.

16 G. ŽIVANOVIĆ:

17 P: Pre nego odgovorite samo gospodine Vuga, ja bih Vas zamolio da
18 pogledate i za ovaj dokument, a mislim da da ste videli i na prethodnim
19 dokumentima, da li možete da kažete kome su ti dokumenti svi bili upućeni od
20 strane organa bezbednosti Drinskog korpusa?

21 O: Ovi su dokumenti svi bili upućeni načelnicima organa bezbednosti
22 podčinjenih jedinica, pa sad da ih ne čitam. Znači, podčinjenih jedinica komandi
23 Drinskog korpusa.

24 P: Hvala. Molio bih Vas sada samo da pogledate i ovaj dokument i da nam
25 kažete u koju grupu poslova, da li i ovo spada također u grupu poslova organa
26 bezbednosti korpusa?

27

28

29

30

1 O: Ovo spada u grupu poslova organa bezbednosti ali ne u
2 kontraobaveštajne poslove. Ovo spada u grupu štabno-bezbednosnih poslova jer se
3 ovi poslovi rade po naređenju, i to komandnom linijom. Znači, naređenje ima
4 navedeno koje je i prema njemu treba organi bezbednosti da preduzimaju mere koje
5 se ovde traže u dokumentu.

6 P: Pošto ovaj dokument također nije preveden još, je li mogu da Vas
7 zamolim da samo ukratko kažete o čemu se radi u ovom dokumentu, šta se to traži?

8 O: Radi se o tome da je zahtevano da se preduzimaju mere za zaštitu
9 mjes... tajnosti mjesta i rejona gde su smešteni pripadnici UNPROFOR-a koji su
10 zarobljeni.

11 P: Hvala Vam. Možemo li preći sada na dokument 1D983?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Možemo li bar saznati tko je poslao taj
14 dokument, koji je datum? Ja nisam uspio razaznati ništa od toga. Ovo je cijeli
15 niz takvih stvari, drže nas u mraku u stvari, a trebaju nam osnove.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim takve informacije, gospodine
17 Živanoviću.

18 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Sve te dokumente je poslao načelnik
19 bezbjednosti Drinskog korpusa, gospodin Vujadin Popović. Cijeli niz dokumenata.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je to dovoljno McCloskey.

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne vidim datume niti vrijeme kada su
22 zarobljeni pripadnici UN-a. Prepoznajem neke riječi ali ima puno toga što se ne
23 može čitati.

24 G. ŽIVANOVIĆ:

25

26

27

28

29

30

1 P: Ja bih molio da se vratimo na prethodni dokument. To je, znači, 539,
2 pa bih Vas molio gospodine Vuga da nam kažete kog datuma je taj dokument poslat?

3 O: Dokument se izgubio, ali datum je 23. 6. 199... Sad je došao, da,
4 da..

5 P: Mislim da je, Vi govorite o... da al' to je, ne ovaj dokument koji
6 ste sad vidjeli na ekranu nego prethodni dokument.

7 O: Prethodni dokument je 31. 5. 1995. godine. Upućen je od strane
8 odeljenja bezbednosti komandi Drinskog korpusa, a to je tada bio potpukovnik
9 Popović. Rekao sam ranije da je upućen organima bezbednosti pod...jedinica
10 podčinjenih komandi korpusa.

11 P: Ja mislim da je to dovoljno. Možemo preći na dokument 1D983. Je l'
12 možete da kažete je l' znate ovaj dokument, je l' Vam je poznat?

13 O: Da. Poznat mi je, poznat mi je ovaj dokument. Dokument se odnosi na
14 zaštitu oticanja tajnih podataka preko radio saobraćaja i zahteva se disciplina
15 u radio saobraćaju i organima se bezbednosti skreće pažnja da prate ovaj problem
16 načinima koji im stoje na raspolaganju. To znači i kontraobaveštajnim delom tamo
17 gde se to pojavljuje, da se vidi kako je i zbog čega, ali i u okviru komande u
18 štabno-bezbednosnim poslovima da se linijom komandovanja ovaj problem pokrene.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da li se pominje bilo kakva promena
21 frekvencija u ovom dokumentu i ako da, molim da se to pročita.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Živanoviću. I ja se
23 to pitam.

24 G. ŽIVANOVIĆ:

25 P: Ja bih Vas molio pošto nemam prevod ovog dokumenta, ako možete da ga
26
27
28
29
30

1 pročitajte i da nam kažete da li... e da, ja se izvinjavam, sad sam video da je
2 taj dokument preveden, ali je preveden pod 3D319 pa možda nije neophodno da se
3 pročitata, 3D319 je prevod. Može i ceo dokument da se prikaže pod 3D319 jer se
4 našao na dve liste.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je transkript, 3D.

6 G. ŽIVANOVIĆ: 3D319.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako se pominju frekvencije, ovo je
8 relativno kratak paragraf, možda...

9 G. ŽIVANOVIĆ:

10 P: Ja ću da Vas pitam, molim Vas, je li' možete da kažete kakve su, kakve
11 se, kako je naslovljen, prvo, ovaj dokument?

12 O: Dokument je naslovljen: "Disciplina u radio saobraćaju, zapažanja".
13 Na osnovu zapažanja je dokument sačinjen.

14 P: Drugu stvar koju bih molio da mi kažete, da li u dužnost organa
15 bezbednosti spada i bezbednost veza?

16 O: Dužnost organa bezbe... u dužnost organa bezbednosti spada zaštita
17 oticanja tajnih podataka svim putevima kojima otiču. Između ostalog, ovdje imamo
18 slučaj da se radi o oticanju podataka putem radio saobraćaja i sredstava veze
19 koja izviđa...koja izviđaju neprijatelji, i njegove sposobnosti da to radi.
20 Naročito se govori o korišćenju uređaja za zaštitu i češćoj promeni frekvencija
21 da se poruke ne bi celovito mogle snimati, prisluškivati na jednoj frekvenciji,
22 nego sa...ako već do toga dođe, onda se samo mogu naći delovi poruke, ali nikako
23 cela poruka. I to je obaveza i organa bezbednosti da sa svoje strane urade sve
24 ono što im propis nalaže da zaštite oticanje podataka i u radio saobraćaju kad
25 za to imaju valjane informacije i odgovarajući način delovanja.

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Vuga, pošto smo mi ovde čuli da je Vojska Republike Srpske
2 imala razne uređaje za održavanje veza, radio veza, radiorelejnih veza i ostalo,
3 da li možete da kažete da li iz ovog dokumenta se vidi na koje se to tačno
4 frekvencije odnosi, odnosno na koje od ovih uređaja se to odnosi? Ako vidite da
5 se odnosi, ako ne...

6 O: Pa vidi se, ovde se pominje uređaj za ši... koji koristi šifarska
7 dokumenta S-35 i on obezbeđuje propisanu zaštitu. Ja sam dužan ovde da
8 napomenem, kad je već reč o tome, koliko je potrebno štititi neki dokumenat.
9 Karakter sadržaja dokumenta i podaci koji su u njemu dati štite se onakvim
10 merama da u toku njegove aktuelnosti ne dođe do remećenja...ne dođe do
11 otkrivanja njegovog sadržaja jer je to suština zaštite. Saznanja koja se steknu
12 kada je već isteklo...istekao značaj sadržaja, imaju istorijski karakter, nisu
13 više tako značajna.

14 P: Ja bih Vas molio sad da pogledamo dokument 1D987.
15 1D987.

16 Je li' možete da kažete o čemu se ovde radi, da li se radi također o
17 dokumentu iz nadležnosti organa bezbednosti?

18 O: Ovde se radi o dokumentu iz nadležnosti organa bezbednosti jer je
19 problematika koja je sadržana u ovom dokumentu, to jest aktivnosti, bila predmet
20 mogu...raznih...verovat...ne verovatno nego predmet zloupotreba i problema koji
21 su nanosile ove veze koje su putem sponzorstva održavane prema jedinicama u
22 nadležnosti Drinskog korpusa, u zoni Drinskog korpusa, ali i prema teritoriji na
23 kojoj su se kretali sponzori koji su u vidu razne pomoći, često nekontrolisano,
24 delovali na mestima gde nije bilo poželjno, i moguće zloupotrebe ovog
25 sponzorstva. Tu je prisutan kontraobaveštajni aspekt da se vidi šta se događa, a

26
27
28
29
30

1 da se pritom ne ometa tamo gde se sve odvija regularno.

2 P: Gospodine Vuga, još bih Vas samo zamolio da pogledate dokument 1D990
3 i da mi kažete da li se sećate ovog dokumenta i da li on spada u nadležnost
4 organa bezbednosti?

5 O: Ovaj dokument spada u nadležnost organa bezbednosti i on ima
6 dve...dve dimenzije. Glavni štab je naredio kako se postupa sa novinarima,
7 organi bezbednosti su imali svoju obavezu kao kontraobaveštajci da i ovaj način
8 delovanja i ponašanja na teritoriji, odnosno u zoni korpusa, mora apsolutno biti
9 pod kontrolom da se zna šta se događa. Ali, očigledno, iz ovog se vidi da to
10 naređenje nije dosledno sprovedeno pa se ponovo upozoravaju organi bezbednosti
11 da aktiviraju mere koje se tiču zaštite i upozorenje da ne može da se dolazi bez
12 posebnog odobrenja Glavnog štaba. Dakle, radi se i o komandovanju, ali se radi i
13 o delu zadataka organa bezbednosti u domenu štabno-bezbednosnih poslova i
14 poslova kontraobaveštajne zaštite osetljivih mesta.

15 P: Hvala Vam. Recite mi molim Vas sada, Vi ste nam čini mi se prvog dana
16 govorili i pomenut je jedan dokument Armije Bosne i Hercegovine kojim je
17 naređena opšta mobilizacija svih vojno sposobnih muškaraca. Mene interesuje da
18 li možete da mi kažete da li ste došli do nekog dokumenta da je posle odluke,
19 posle sporazuma o demilitarizaciji i proglašenja Srebrenice zaštićenom zonom, da
20 je došlo do demobilizacije vojno sposobnih građana Bosne i Hercegovine koji su
21 živeli na tim teritorijama.

22 O: Naravno da pokušavam sad da se setim da li sam igde našao makar jedan
23 red napisan o tome. I nisam ni jedan red i ni jednu reč našao koja govori o
24 demobilizaciji.

25 P: Mi znamo da je... Vi ste sigurno došli i do određenih dokumenata koji
26 se tiču kolone koja je iz Srebrenice krenula ka teritoriji pod kontrolom Armije

27
28
29
30

1 Bosne i Hercegovine, pa Vas sada molim da mi kažete, da li su u koloni bili i
2 nenaoružani vojno sposobni muškarci?

3 O: Da. U koloni su bili i nenaoružani vojno sposobni muškarci.

4 P: Da li možete da mi kažete da li znate koji je bio razlog odluke da u
5 toj koloni budu pored pripadnika 28. divizije i nenaoružani muškarci koji su
6 vojno sposobni? Da li ste došli do nekih podataka, da li ste došli do nekih
7 dokumenata koji bi mogli to da objasne i razreše?

8 O: Postoji odluka koja je saopštena u jednom dokumentu da se formira
9 kolona i da se nenaoružani i oružana pratnja, ili bolje rečeno sprovođenje
10 oružano obezbedi da preko teritorije stignu...preko teritorije koja je bila pod
11 kontrolom srpskih snaga, stignu i probiju se na teritoriju koja je bila pod
12 kontrolom muslimanskih snaga. Što se tiče toga, vojničko iskustvo i vojničko
13 znanje dovoljno kaže da ni jedna vojska ne može tako da se odrekne divizije
14 vojnika. Znači, divizije...jedne divizije vojnika koji samo dobijanjem oružja i
15 svrstavanjem u organizovane vojne jedinice predstavljaju respektivnu vojnu snagu
16 preko potrebnu.

17 P: A da li ste Vi u dokumentima koje ste analizirali došli do saznanja
18 šta se dešavalo sa onim pripadnicima kolone, onim ljudima iz kolone koji su se
19 našli na teritorij pod kontrolom Armije Bosne i Hercegovine posle izlaska, dakle
20 16. jula, posle 16., odnosno 17. jula 1995. godine i kasnije?

21 O: Ja ću radi kra...kraćeg odgovora odgovoriti, ima više dokumenata, a
22 jedan od tih dokumenata izričito govori o njihovom prihvatu čak po jedinicama
23 kakve su bile organizovane u 28. diviziji i njihovom vojno preustrojanju,
24 oporavku, traženju dobrovoljaca za ubacivanje na teritoriju nazad koju /?koji/
25 poznaju teren i mogu pružiti pomoć grupama koje još uvek nisu uspele da pređu na
26 teritoriju pod kontrolom muslimanske vojske, odnosno Armije Bosne i Hercegovine,
27 tako je ovdje nazvano.

28 P: Možemo li da pogledamo dokument 1D1280. 1D1280? Izvinjavam se,
29
30

1 pogrešan je dokument i ja se izvinjavam /?umesto/ da... Molio bih onda da
2 pogledamo dokument 1281. Pogrešni su dokumenti, ja se izvinjavam. Nećemo Vam
3 pokazivati dalje.

4 Ja bih molio sada da pređemo na 12. 7. 1995. godine. Po dokumentima koje
5 imamo znamo da je u to vreme Vujadin Popović viđen u Bratuncu i u Potočarima. S
6 obzirom da Vi znate šta se dešavalo u to vreme u Potočarima, ja bih Vas zamolio
7 da mi kažete da li njegovo prisustvo na ovim mestima je bilo opravdano sa
8 stanovišta dužnosti koje je on inače imao.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo pretpostavlja jednu činjenicu koja
11 nije među dokazima, a to je da ovaj čovjek zna što se događalo u Potočarima.
12 Treba postaviti pitanje koje će postaviti osnovu, a to je: "Što po Vašem
13 mišljenju..." i tako dalje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

15 G. ŽIVANOVIĆ:

16 P: A da li Vi znate šta se dešavalo 12. jula 1995. godine u Potočarima?
17 Da l' ste videli iz dokumenata koji se...

18 O: Ja sam analizirao dokumenta koja govore o zbivanjima u Potočarima 12-
19 og i u tim dokumentima se govori o velikom broju lica koja su se našla u
20 Potočarima bilo u bazi, ili okolo baze UNPROFOR-a, ili da kažem snaga
21 Ujedinjenih nacija koje su bila locirane u Srebrenici, i među njima, naravno,
22 sastav je bio veoma različit. Radi se o velikoj masi ljudi koja je očekivala
23 rasplet, dalji rasplet događaja u tom, da kažem, utočištu ili privremenom zbegu.
24 Obaveza je, s obzirom da se radi o teritoriji Drinskog korpusa, da bezbednost,
25 to jest organ bezbednosti i vojna policija postupajući po propisima da ostvare

26

27

28

29

30

1 uvid u događaje u smislu sprečavanja mogućeg iznenađenja jer se iz velike mase
2 nad kojom još nije uspostavljen sistem kontrole moglo očekivati različitih
3 aktivnosti koje su mogle ugroziti bezbednost, a da pri tom ne bi bilo dovoljno
4 efikasno delovanje onih koji su za to zaduženi. Uopšte, rizične situacije koje u
5 sebi sadrže bezbednosni rizik takvo...takvih razmera, zahtevaju da se tamo nađe
6 organ bezbednosti, da brzo proceni događaje i da izvrši ispu... izbor načina
7 reagovanja za poslove iz svog delokruga, a ostalima pruži informacije da oni
8 mogu preduzimati mere iz svog delokruga. To je uloga bila u tom momentu, uloga
9 Popovića.

10 P: Samo da bismo pojasnili ovo što ste rekli, rekli ste da je bio veliki
11 broj ljudi u bazi i van baze. Je l' možete bliže da odredite tko su bili ti
12 ljudi i neku njihovu etičku pripadnost i-

13 O: Radi se o licima koja su...

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Trenutak, prije nego što odgovorite.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Ne znam kako je relevantno da
17 nam ovaj svjedok kaže ono o čemu slušamo već godinu dana.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] On je svjedočio o tome i jučer vezano
19 uz konkretan jedan dokument koji mu je pokazao gospodin Živanović.

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je tačno, no gospodin McCloskey je
21 zatražio postavljanje osnove.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Imate pravo. Nastavite.

23 G. ŽIVANOVIĆ:

24 P: Gospodine Vuga, sad bih Vas zamolio da mi kažete, jučer ste govorili
25
26
27
28
29
30

1 o tome i govorili ste da između ostalog postoje i dokumenti da je među ovim
2 izbeglicama u Potočarima bilo i vojnika Armije Bosne i Hercegovine. Recite mi
3 molim Vas da li po propisima koji su u to vreme važili je postojao pravni osnov
4 da se od... iz ove mase civilnog stanovništva izdvoje oni koji su pod sumnjom da
5 su pripadnici oružanih snaga neprijatelja?

6 O: Pravilo službe vojne policije i uputstvo za primenu pravila službe
7 vojne policije određuju da vojna policija vrši kontrolu izbeglica i da među
8 njima otkriva lica koja su se našla među izbeglicama radi prikrivanja i odlaska
9 sa njima u pravcu kud idu izbeglice, najčešće, razume se, na stranu koja im
10 garantuje bezbednost onako kako je oni procjenjuju. Drugo, organ bezbednosti ima
11 obavezu da u tom pogledu utvrdi da li se taj proces sa stanovišta struke odvija
12 kako treba, i s druge strane, da preuzme lica za koja je propisima određeno da
13 ih vojna policija predaje organu bezbednosti.

14 P: Recite mi molim Vas, kad kažete vojna policija, lica koja vojna
15 policija predaje organu bezbednosti, da li se zna tko su ta lica? Da li možete
16 bliže da odredite u stvari-

17 O: To je određeno propisom da sva krivična dela za koja se sumnja da su
18 počinila ta lica, a ona su iz delokruga organa bezbednosti, ona moraju biti
19 predata organu bezbednosti. Sve ostalo ide kao "ratni zarobljenici", ili lica
20 koja će biti proverena kad se za to steknu uslovi.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Molim Vas, da li lica koja se na ovaj način odvoje iz grupe civila,
2 da li je njihova sloboda kretanja, sloboda komunikacije - ograničena? Da li
3 propisi dozvoljavaju da se takvim licima, dakle, ograniči sloboda kretanja, da
4 se izdvoje, da im se ograniči komunikacija sa drugima koji su na slobodi?

5 O: Izdvajanje lica po kriterijumima koji su predviđeni predstavlja
6 ograničavanje njihovih sloboda i u pogledu kretanja i komuniciranja. Čim je
7 došlo do izdvajanja, to znači da je tom licu određen tretman izolacije.

8 P: Hvala. Možete li nam reći je li to slično hapšenju ili...?

9 O: To je po principu identično hapšenju, ali u hapšenju se u principu
10 zna unapred razlog, a ovde treba tek izvršiti sve ostalo što je potrebno.

11 P: Ja bih Vas molio sada da pogledamo tužiočev dokument 242.

12 Da li Vam je poznat ovaj dokument? Da li ga vidite dobro?

13 O: Poznat mi je ovaj dokument.

14 P: Je li možete samo ukratko da nam kažete o čemu se radi u tom
15 dokumentu, šta je to?

16 O: Ovo je dokument na kome se nalazi 387 imena lica da... za koja
17 postoji sumnja da su počinili ratne zločine i koja su trebala biti
18 identifikovana tamo gde se vršila identifikacija, na svim mestima na kojima se
19 vršila identifikacija. Ovo je bila obaveza svih koji su vršili identifikaciju,
20 prvenstveno vojne policije, jer je ona zadužena za identifikaciju ,i onih koji
21 su

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 imali druge obaveze kad su trebali vršiti evidenciju lica na mestima gde su za
2 to postojali uslovi.

3 P: Ja bih molio da pređemo na poslednju stranu ovog dokumenta samo da
4 vidimo datum kad je on sačinjen. Datum je u dnu.

5 O: Datum je 12. julij 1995. u Bratuncu.

6 P: Gospodine Vuga, Vi ste već nama rekli za... nešto o operaciji Žepa.
7 Mene interesuje sada da mi kažete da li ste Vi došli do podatka šta se desilo sa
8 onim jedinicama koje su učestvovala u operaciji Krivaja 95, posle zauzimanja
9 Srebrenice, da li znate šta se sa njima dalje dešavalo?

10 O: Posle zauzimanja Srebrenice, jedinice koje su učestvovala u operaciji
11 Krivaja 95, su iz tog zadatka preusmerene na zadatak zauzimanja Žepe po
12 naređenju koje je usledilo.

13 P: A recite mi da li su, šta se desilo sa onom...onim nalogom vrhovnog
14 komandanta da se razoružaju sve muslimanske terorističke bande, mislim da je baš
15 ta reč upotrebljena, onim aktom od 9. 7. Mi smo o njemu već govorili, ako treba
16 možemo da ga ponovo vidimo. Da li to znači da ove jedinice nisu upućene u takvu
17 akciju?

18 O: Sama činjenica da su preusmerene na zadatak na Žepu potvrđuje da one
19 nisu produžile sa aktivnostima u vezi sa razoružavanjem muslimanskih snaga koje
20 su napustile Srebrenicu.

21 P: A sada bih Vas zamolio da pogledamo dokument, tužiočev dokument
22 također, 131. Ja mislim da ga imate i u svom binderu, ali-

23 O: Imam taj dokument.

24 P: Da li možete da mi kažete koji je to, tko je poslao ovaj dokument,
25
26
27
28
29
30

1 tko je u potpisu?

2 O: U potpisu je pomoćnik komandanta, general major Zdravko Tolimir. A
3 dokument je... nosi datum 13. 7. 1995. godine.

4 P: Je l' mogu samo da Vas zamolim još ako možete da vidite koje je
5 vreme?

6 O: Ovo je vreme... u 22.30h je predat dokument, 13. 7. 199...1995.

7 P: A možete li da mi kažete koju je funkciju u to vreme obavljao Zdravko
8 Tolimir?

9 O: Zdravko Tolimir je u to vreme bio pomoćnik komandanta Glavnog štaba
10 za bezbednosno-obaveštajne poslove.

11 P: Možete samo ukratko da nam kažete šta u ovom dokumentu stoji? Šta to,
12 o čemu govori general Tolimir?

13 O: Pa ovaj dokument ima karakter obaveštenja ili informacije o tome da
14 na Sjemeču, u objektima 1. Podrinjske lake pešadijske brigade, ima uređen
15 smeštaj sa palačama, sa 800 ratnih zarobljenika. I sad dalje kaže, ukoliko nema
16 dovoljno mesta da se oni smeste, mogli bi biti smešteni u Sjemeču i tamo bi
17 izvodili poljoprivredne radove, održavali farmu konja, svinja i ovaca. Znači
18 poljoprivredni poslovi vezani za ovo što je ovde navedeno.

19 P: Gospodine Vuga, mi smo ovde između ostalog suočeni sa tvrdnjom da je
20 Vojska Republike Srpske prilikom planiranja i izvođenja operacije Krivaja 95
21 imala unapred smišljen plan kojim će pobiti sve vojno sposobne Muslimane koje
22 zarobi ili koji joj se predaju. Da li možete da mi kažete da li ste Vi iz bilo
23 kog dokumenta došli do toga da je, ovde smo stali do 13. jula, da je do 13. jula
24 1995. godine takav plan postojao?

25

26

27

28

29

30

1 O: Gospodine Živanoviću, analizom svih dokumenata koji su sa aspekta
2 bezbednosti proučavani nije bilo moguće zaobići njihove osnovne sadržaje i u
3 njima videti da li taj aspekt negde ukazuje - aspekt bezbednosti - ukazuje bilo
4 gde da bi moglo doći do ubistva ratnih zarobljenika protivno ženevskim
5 konvencijama i pravilima međunarodnog ratnog prava i zakonima Republike Srpske.
6 Dokumenta koja sam ja proučavao u dovoljnoj meri sadrže naređenja jedinicama i
7 starešinama koje izvode operaciju Krivaja 95 da strogo primenjuju odredbe
8 ženevskih konvencija i predsednik čak naređuje i dalji korak, a to je da se vodi
9 računa o tome da se ne razaraju civilni objekti ako to nije vezano za vojnom
10 potrebom. Drugim rečima nisam našao ništa što bi ukazivalo da bi moglo doći do
11 ubistva ratnih zarobljenika sa stanovišta planiranja i realizacije operacije
12 Krivaja 95 do ovog dana kad ste Vi upitali da li sam do tada našao. To jest do
13 13. 7., do ovog vremena evo koje stoji na ovom dokumentu.

14 P: Recite mi, molim Vas, sa stanovišta onog spiska koji ste pogledali da
15 li Vi vidite, da li Vam taj spisak govori da u to vreme takvog plana nije bilo?

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ulažem prigovor. Sugestivno pitanje.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sugestivno je pitanje. Molim Vas da
19 parafrazirate pitanje i ako mislim da je to sada već i prekasno.

20 G. ŽIVANOVIĆ:

21 P: Gospodine Vuga, koja je svrha sačinjavanja spiska potencijalnih
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ratnih zločinaca u ovoj situaciji o kojoj smo govorili 12. jula 1995. godine?

2 O: Svrha sačinjavanja spiska lica osumnjičenih za ratne zločine jeste da
3 se ona stave pod poseban tretman jer im predstoji procesuiranje. Oni moraju
4 proći kroz proceduru da se utvrdi tačno da li podležu krivičnim zakonima,
5 odnosno krivičnoj odgovornosti po zakonima Republike Srpske i po popisima
6 /?popisima/ u primeni pravila međunarodnog ratnog prava koje se tiče izdvajanja
7 lica koja mogu biti podvrgnuta daljim proverama i procesuiranju. I da bi se ona
8 izdvojila između ostalih lica koja nemaju takav status i tretman kao što je za
9 ova lica predviđeno. To je glavna svrha svega.

10 P: Da li to znači da je trebao da postoji različit tretman između ove
11 grupe lica koja su pod sumnjom da su izvršili ratne zločine i onih drugih koji
12 to nisu?

13 O: U sad... delom je to sadržano u odgovoru. Čim se izdvajaju i idu u
14 procesuiranje, to znači da je to, /?da/ nazovem, oštrij oblik izolacije čiji je
15 cilj da se obezbedi da ta lica garantovano ili pod sigurno ne budu eventualno
16 predmet razmene ili na neki drugi način je l' im sleduje odgovornost.

17 P: Recite mi da li bi... kako gledate u tom kontekstu pismo, odnosno
18 ovaj dopis koji vidite na ekranu generala Tolimira kojim predlaže da se jedan
19 broj ratnih zarobljenika smesti u objekte koji su ovde označeni u ovom dopisu?

20 O: Pa, već i ova činjenica da će biti jedan broj ratnih zarobljenika po
21 ovom dopisu angažovan za poljoprivredne radove, ukazuje da će biti poseban
22 tretman njih u onom smislu što ne pripadaju spisku i što su van toga spiska, pa

23
24
25
26
27
28
29
30

1 je onda moguće da imaju potpuno status ratnih zarobljenika, a ne lica koja će
2 biti procesuirana.

3 P: Recite mi, u lancu, i uopšte u hijerarhiji Vojske Republike Srpske,
4 da li je bilo moguće stvoriti plan o ubistvu svih dakle vojno sposobnih
5 muškaraca koji se zarobe ili koji se predaju, a da to ne zna jedna osoba koja je
6 na ovom položaju na kojem je bio general Zdravko Tolimir?

7 O: General Zdravko Tolimir je po svojoj funkciji bio obavešten o onome
8 što se dešava u Vojsci Republike Srpske i posebno kad su u pitanju aktivnosti
9 koje su vezi sa Krivajom 95, što ovaj dokument potvrđuje. Znači, on govori o
10 ratnim zarobljenicima koje je predsjednik republike kvalifikovao da se moraju
11 razoružati i da moraju sva lica koja su učestvovala u borbi protiv Vojske
12 Republike Srpske biti tretirana kao ratni zarobljenici. Daklem,
13 general...general Tolimir sigurno bi morao znati po ovome šta se dešava, u
14 protivnom ne bi mogao da ovakvo obaveštenje šalje tamo gde nema nikakve svrhe.

15 P: Ja se izvinjavam, moj odgovor je... moje pitanje nije u potpunosti
16 prevedeno je l' jedan deo toga nisam rekao blizu mikrofona. Dakle, ja ću samo
17 ponoviti pitanje, ako Vi smatrate da treba da odgovorite drugačije, Vi
18 odgovorite drugačije, ako smatrate da je odgovor isti, ovaj, neka to tako i
19 bude. Dakle, ja sam, moje pitanje je bilo, da li je bilo moguće da je postojao
20 plan za ubistvo svih vojno sposobnih muškaraca koji se predaju ili koji su
21 zarobljeni, a da o takvom planu jedna osoba kao što je general Zdravko Tolimir,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na tom mestu na kome je, ništa ne zna u ovo vreme kada je slao ovu informaciju.

2 O: Na takvo pitanje, gospodine Živanoviću, ja mogu da odgovorim samo pod
3 uslovom da je general Tolimir bio iz tog plana potpuno isključen. Znači, samo
4 tada nije mogao da zna. Sve planove koje je realizovala Vojska Republike Srpske,
5 trebalo je, po funkciji da realizuje, kao član Glavnog štaba Vojske Republike
6 Srpske, general Tolimir.

7 P: A da li je to bilo moguće da on na tom mestu na kome je o takvom
8 planu ne zna ništa?

9 O: Ja sam rekao da je on bio pomoćnik komandanta za bezbednosno-
10 obaveštajne poslove, po funkciji bi bio najobaveštenije lice u Vojsci Republike
11 Srpske.

12 P: Hvala Vam. Ja bih Vas sada molio da mi kažete nešto drugo. Možete li
13 da mi kažete iz dokumenata koje ste Vi imali prilike da dalje analizirate, šta
14 se dalje dešavalo tog 13. jula 1995. godine, dakle, da li znate šta se
15 prvenstveno dešavalo sa kolonom koja je iz Srebrenice išla prema teritoriji pod
16 kontrolom Armije Bosne i Hercegovine?

17 O: Kolona koja je formirana i koja je sa... sprovedena ili probijala se
18 pod oružjem ušla je u zonu Zvorničke pešadijske brigade. Pošla je u proboj i
19 imala je, prema dokumentima koje sam ja analizirao, takav raspored da je zaista
20 imala karakter proboja iz okruženja. I to je osnovna karakteristika tog...te
21 faze ulaska kolone u zonu Zvorničke brigade. Znači, pošla je u proboj iz
22 okruženja jer je cela teritorija kroz koju se ona probijala bila pod kontrolom
23 Vojske Republike Srpske.

24 P: Da li je toga dana doneta neka odluka koja se tiče zarobljenika? Da
25 li ste naišli, odnosno, da li ste analizirali jedan od dokumenata komande
26 Drinskog korpusa, tačnije, komandanta Drinskog korpusa u to vreme? Ja bih molio

27

28

29

30

1 da pogledamo P36.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako bismo mogli dobiti preciznije
4 podatke o datumu jer meni nije sasvim jasno.

5 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je očigledno izvršeno, to je bilo
6 15. jula.

7 PREVODILAC: 13. jula, isprika prevodioca.

8 SVJEDOK: Mada bi meni, gospodine Živanović, ja bih zamolio časni Sud da
9 napravimo jednu manju pauzu, imam izvesnih potreba koje su vezane za...

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Naravno, sada ćemo imati pauzu. Hoće li
11 Vam 25 minuta biti dovoljno?

12 SVJEDOK: Hoće, bit će mi dovoljno časni Sude.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala. Znači imamo pauzu od 25
14 minuta, molim ustanite.

15 ... Početak pauze u 10.26h

16 ... Sjednica nastavljena u 10.57h

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Živanoviću.

18 G. ŽIVANOVIĆ:

19 P: Gospodine Vuga, pre nego što nastavim sa postavljanjem pitanja, mi
20 smo u pauzi konstatovali da nam Vi delujete prilično premoreno, pa sam hteo samo
21 da Vas podsetim da ukoliko je to tako, da to slobodno kažete pa ćemo videti šta
22 bi... mislim, videće sud šta bi moglo tu da se preduzme. Ja Vas molim da nam to
23 otvoreno kažete ako je tako.

24 O: Časni Sud mi je dao mogućnost da procenim dokle mogu da ovako
25 funkcionišem, ja sam to propustio u jednom trenutku kad sam propitivan i video
26 sam da sam naneo štetu prilikom odgovaranja. Pokušat ću da to ne učinim ubuduće,
27
28
29
30

1 a koristit ću mogućnost kad ne budemo mogli da nastavimo, da to saopštim.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo jedan trenutak. Ova izjava doista
3 me ne čini mirnim, a mir koji čovjek ima, odnosno mirno stanje jedna je od
4 najvažniji stvari koje mi moramo imati svakodnevno.

5 Jeste li Vi u situaciji da nastavite, gospodine?

6 SVJEDOK: Jesam, časni Sude.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako mislite da ne biste trebali
8 nastaviti, ako mislite da Vam treba danas odmor, ja Vas uvjeravam da nama to
9 uopšte neće biti teško, pukovniče, jer mi nismo ovdje da bilo kome otežavamo
10 situaciju.

11 SVJEDOK: Hvala, časni Sude. Razumeo sam dobro što ste rekli, moja je
12 greška bila što u jednom trenutku prethodno, ne danas - prethodnog dana - nisam
13 na pravi način saopštio stanje i malo sam prikočio u radu. Sada sam na svom
14 mestu i mogu da nastavim, hvala.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda da nastavimo, gospodine
16 Živanoviću.

17 G. ŽIVANOVIĆ:

18 P: Gospodine Vuga, u prethodnom delu sam... kada ste govorili o
19 napuštanju... o dokumentima koje ste analizirali i gde ste pominjali šta...
20 kakve su, šta se radilo sa nenaoružanim vojno sposobnim muškarcima koji su u
21 koloni napustili Srebrenicu i našli se na teritoriji pod kontrolom Armije Bosne
22 i Hercegovine, ja sam pokušao da Vam pokažem neka dokumenta, ali mojom greškom
23 reko sam pogrešne brojeve pa nisam uspeo. Ja bih sada Vam pokazao ta dokumenta
24 pa bih Vas samo zamolio vrlo kratko da mi kažete da li ste na ta dokumenta
25 mislili? Molio bih da pogledamo 1D1080.

26 O: Ja imam englesku verziju. Na engleskom.

27

28

29

30

1 P: Evo sad, ja mislim da ćete videti i original u B/C/S-u je l' ga mi
2 imamo ovde.

3 Da li je to jedan od tih dokumenata, gospodine Vuga?

4 O: To jeste jedan od dokumenata i ima jedan dokumenat od 28. jula koji
5 je sačinjen kao izveštaj od 27. jula komande 2. korpusa Armije Bosne i
6 Hercegovine koji govori da je do tada u kom...komandu... da je komanda 2.
7 korpusa registrovala 2.311 boraca pripadnika 28. divizije koji su već svrstani
8 po jedinicama i vrši se njihova organizacija, obuka i naoružavanje da bi se
9 jedinica ponovo vojnički ustrojila.

10 P: Ja ću moliti da pogledamo sada dokument 1D1081. Mislim da je to
11 dokument o kome ste govorili, ali pogledajte. /prevod engleskog transkripta:
12 "Spustite dolje, molim."/

13 O: Da, to je taj dokumenat o kojem sam govorio. I ovaj dokumenat je kao
14 izveštaj koji je ukazao... koji je tačno po brojnom stanju pripadnika koji su
15 došli po jedinicama... dao. Dakle, na taj sam izvještaj prvenstveno mislio. Ima
16 još podataka, ali ovo je bio podatak koji je bio neposredno najbliži po datumu
17 događaju.

18 P: Hvala Vam. Sad bi mogli da pređemo tamo gde smo stali pre pauze. To
19 je... ja sam Vam postavio pitanje da li ste imali u vidu, odnosno da li znate da
20 li je postojalo neko naređenje komande Drinskog korpusa 13. jula 1995. godine
21 koje bi se odnosilo na ratne zarobljenike?

22 Molio bih da pogledamo tužiočev dokaz P36.

23 O: Imam to naređenje ispred sebe.

24 P: Ja bih Vas molio da nam ukratko kažete šta ste zaključili iz ovog
25 naređenja?

26 O: Komanda Drinskog korpusa 13. 7. 1995. kao vrlo hitno poslala je
27 naređenje komandama svih podčinjenih jedinica Drinskog korpusa i isturenom
28 komandnom mestu Drinskog korpusa na znanje, što znači da bi mogao da prati i da

29
30

1 vrši svoju...svoje...obavlja svoje poslove u vezi s tim iz svoje nadležnosti, u
2 kome stoji "sprečavanje prolaska muslimanskih grupa ka Tuzli i Kladnju -
3 naređenje." Ovde je moju pažnju privuko prvi deo, prva stavka u tom naređenju
4 odmah...odmah ispod naslova. Ja ću da ukažem samo da se radi o obavezi svih
5 jedinica, prvo da se obaveštavaju da vojno sposobno ljudstvo iz enklave ima
6 zadatak da se po grupama i sa naoružanjem prebacuje ka Tuzli i Kladnju. I dalje
7 stoji: "Među njima se nalaze i okorjeli kriminalci i zlikovci koji neće prezati
8 ni od čega da bi izbegli zarobljavanje i izvukli se na teritoriju pod kontrolom
9 Muslimana." Ovde se radi o upozorenju da pored naoružanih i nenaoružanih vojno
10 sposobnih muškaraca koje treba razoružati, svi izvršioci će imati posla i sa
11 onim ljudima, odnosno licima u koloni koji imaju ovakav...ovakvu kvalifikaciju,
12 kako su...koji su ovako okvalifikovani. Smisao ovakvog pisanja suštinski se
13 odnosi na mere opreza onih koji trebaju da izvršavaju ove zadatke da se ne bi
14 trpela iznenađenja, da se ne bi doživela iznenađenja i da ne bi bilo nepotrebnih
15 gubitaka zbog neopreznosti i neupućenosti sa kakvim se neprijateljem ima posla.

16 To je bitno jer je svaki starešina koji izdaje naređenje dužan da pruži
17 informacije koje će omogućiti njegovo uspešno izvršenje.

18 P: U prvoj tački ovog naređenja, da li možete da kažete kome su upućena
19 ova naređenja, na koga se odnose naređenja, ko treba da sprovede ove, ko je
20 zadužen da sprovede ovo naređenje?

21 O: Ja sam na početku pročitao da je naređenje upućeno komandama svih
22 podčinjenih jedinica i IKM-u na znanje.

23 P: Hvala Vam. Molim Vas, drugi stav ovog naređenja također je
24 karakterističan u jednom delu gde se kaže u kom cilju angažovati sve one koji

25

26

27

28

29

30

1 mogu da nose pušku. Pa Vas molim da mi pojasnite kako Vi shvatate ovo, ovaj deo
2 naređenja? Ja sam citiro samo jedan deo, možda sam trebao celu rečenicu da Vam
3 pročitam mada se vidi...

4 O: Jasno je iz ovog što ste citirali da se radi o potpunoj mobilizaciji
5 onih koji su sposobni da vode oružanu borbu, da sa oružjem vode borbu, to jest
6 da učestvuju u izvršenju zadatka kako je on formulisan.

7 P: U trećem stavu ovog naređenja stoji šta treba raditi sa onima koji su
8 zarobljeni, odnosno razoružani. Ja neću Vam sada citirati tačku po tačku, nema
9 ni potrebe. Moje pitanje je sledeće, da li ste Vi u ovom naređenju videli i
10 jedno posebno zaduženje koje je dato organu bezbednosti vezano za zarobljenike?

11 O: U ovom naređenju nema posebnih zadataka na kojima se angažuju organi
12 bezbednosti tako da je njihova djela... njihovo delovanje u okviru postojećeg
13 naređenja bilo takvo da su izvršavali zadatke kako im je to propisima naloženo,
14 delokrugom rad... propisanim delokrugom organa bezbednosti. A ova situacija je u
15 tom smislu imala samo veze sa radom organa bezbednosti na redovnih dužnostima,
16 da ukoliko su imali operativne mogućnosti, da pruže obaveštenje organima
17 komandovanja i izvršiocima ovog zadatka gde se nalaze grupe i kako se može
18 obezbediti što više saznanja o tim grupama. To je bio zadatak organa bezbednosti
19 pošto se radilo o teritoriji koja je pod kontrolom Vojske Republike Srpske na
20 kojoj je vladao režim bezbednosti koji je naređen od strane komandanta koji je
21 nadležan da reguliše bezbednost u svojoj zoni odbrane.

22 P: Hvala. Recite mi molim Vas sada, analizirajući ova dokumenta, da li
23 ste Vi došli do saznanja šta se dešavalo sa kolonom upravo tog dana 13. jula
24 1995. godine, počev od nekih večernjih sati, odnosno popodnevnih sati pa

25

26

27

28

29

30

1 nadalje? Govorim o koloni 28. divizije koja se povlačila iz Srebrenice.
2 Možemo li pogledati 1D965. Molio bih da odmah pređemo na st... u stvari
3 da samo pogledamo samo prvu stranu da bismo videli o kom dokumentu je reč.
4 Gospodine Vuga, da li ste imali prilike da analizirate ovaj dokument?
5 O: Da. Gledao sam ovaj dokument i analizirao sam delove neke.
6 P: Ja bih molio... samo nam recite, izgleda prevod nije isto gotov ovde,
7 samo nam recite o kakvom se dokumentu radi i od k-
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.
9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Iako je to kratak dokument i ima datum
10 27. jula, a pitanje je bilo o 13. julu, možda bi gospodin Živanović mogao to
11 pročitati zato što dosad već ne znam za 12 dokumenata detalje.
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je u redu, gospodine McCloskey.
13 Izvolite, gospodine Živanović.
14 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Zamolio bih da pogledamo stranu četiri.
15 Možemo da pogledamo dno ove stranice. Radi se o jednom pasusu koji je... Upravo
16 sam obavешten da postoji prevod, da je pod 3D355.
17 [simultani prevod] Stranica pet na engleskom.
18 P: [na B/H/S-u] Mene interesuje dakle ovaj datum 13.7.1995. godine, i to
19 ovaj drugi deo koji počinje pasusom "od 19.30h". Ja mislim da je to na sledećoj
20 strani engleskog prevoda.
21 O: Ja imam taj deo za B/C/S.
22 P: Da, ali ovde u engleskom prevodu na šestoj strani počinje sa
23 paragrafom u 19.30h, pa Vas molim da mi kažete, da nam pojasnite o čemu se ovde
24
25
26
27
28
29
30

1 Radi i da li ste analizirali taj deo?

2 O: Ja sam analizirao ovaj deo sa stanovišta posledica i stanja
3 bezbednosti jer je on bio interesantan zbog toga što je ukazivao na realnu
4 mogućnost napada na Zvornik i to sa ciljem da se snage Vojske Republike Srpske,
5 odnosno Drinske briga... Zvorničke brigade koje su kontrolisale teritoriju,
6 razvuku na zadatke koji su bili osobito važni, da bi se olakšalo koloni da se
7 probije lakše preko teritorije u planiranom pravcu. Između ostalog što je
8 preduzeto, ovde se radi o aktiviranju lažnih mreža veze koje su trebale da
9 prikažu pojavu novih jedinica koje predstavljaju pretnju Zvorniku. I to je bilo
10 tako urađeno da srpska stran...strana...da u Vojsci Republike Srpske
11 komandovanje i obaveštajni organi steknu... dobiju sliku, steknu sliku i stvore
12 zaključak da je u pitanju stvaran napad.

13 P: Hoćete samo još da mi pojasnite ovaj posljednji deo u pasusu gde
14 kaže: "pogotovo kad se ukomponovalo dejstvo NORE u Zvorniku". Da li možete da
15 nam kažete šta je to NORA?

16 O: To je artiljerijsko oruđe, inače po nazivu kad je form... nastalo
17 dobilo je naziv novo oružje raketne artiljerije, skraćeno. I to dejstvo je
18 trebalo da potvrdi ovo o čemu sam ranije govorio. Dakle, radi se o kombinaciji
19 koja je trebala stvoriti uverljivu dezinformaciju, uverljivu toliko da se niko
20 na nju nije mogo oglušiti već je morao preduzimati mere odbrane u granicama
21 procene kakva opasnost preti.

22 P: Možete li sada još da mi kažete kako je reagovala Vojska Republike
23 Srpske na ovu pretnju po Zvornik? Da li ste videli iz dokumenata koji su Vam
24 bili na raspolaganju?

25 O: Video sam kako je reagovala Vojska Republike Srpske što je potvrdilo

26

27

28

29

30

1 da je ova dezinformacija bila uverljiva.

2 P: Možemo li pogledati dokument, tužiočev dokument 165?/"P165" u
3 engleskom transkriptu/

4 Možete li da nam kažete da li ste imali u vidu ovaj dokument i da li
5 možete da nam kažete o čemu govori?

6 O: Ovo je vanredni izveštaj po elektronskom izviđanju. On je iz komande
7 Drinskog korpusa iz 4. radio-izviđačkog voda. I naslovljen je, evo piše da je
8 dat obaveštajno... upravi Glavnog štaba vojske Republike Srpske, obaveštajnom
9 odeljenju Drinskog korpusa, IKM-u na ličnost komandanta, Zvornička pešadijska
10 brigada, Birčanska pešadijska brigada. Dokument govori o snagama koje idu iz
11 Tuzle, o musl... snagama Armije Bosne i Hercegovine, Republike Bosne i
12 Hercegovine koje idu iz rejona Tuzle na čelu sa Naserom Orićem su naišli na naše
13 snage u rejonu Planinaca i dalje da se hvale...hvali Naser šta je sve uradio na
14 tom prostoru, da sad ne idem u detalje jer to stoji u samom dokumentu. I da
15 kreće dalje da, kako se ovde kaže, napravi dar-mar. To je jasno šta u našem
16 žargonu ili jeziku znači.

17 P: Molio bih da sada pogledamo dokument 1D698.

18 Možete li mi reći da li ste analizirali ovaj dokument?

19 O: Analizirao sam ovaj dokument komande Drinskog korpusa.

20 P: Šta on govori, ukratko nam recite?

21 O: Prvo ovaj dokument govori o proceni koja je izvedena u pogledu
22 ugrožavanja bezbednosti u zoni Drinskog korpusa i zahtevu da se izvrši
23 mobilizacija neraspoređenih vojnih obveznika da bi se sprečilo delovanje
24 ubačenih diverzantsko-terorističkih grupa i razbijenih muslimanskih grupa iz
25 Srebrenice. I kao zaključak ovome da je situacija u zoni Drinskog korpusa
26 postala veoma složena, čim je potrebno da se vrši mobilizacija da bi se

27

28

29

30

1 uspostavila bezbednost u meri koja je neophodna za izvršavanje zadataka.

2 P: Molio bih sada da pogledamo još dokument 1D651.

3 Da li ste imali prilike da vidite ovaj dokument i ako možete da nam
4 kažete ukratko o čemu on govori?

5 O: Imao sam prilike da vidim i ovaj dokumenat je informacija o
6 muslimanskim formacijama, izveštaj, i on govori o tome da su prikupljeni podaci
7 elektronskim izviđanjem da se Naser Orić probio, a to je u vezi s onim što je
8 već u prethodnom dokumentu sadržano, da je došao u rejon Križevići i ide prema
9 Planincima da se spoji sa grupom iz Srebrenice i da napravi dar-mar, sada piše u
10 Zvorniku, što znači da je vrlo konkretno definisano šta se očekuje. I dolazi
11 sledeći stav da je...da je "naredio sam da se u Zvorniku mobiliše sve i uputi na
12 položaj".

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da je to sasvim sigurno dokument
15 od jedne strane i tu prepoznajem ime Vinko, pa bih zamolio da se to pročita kako
16 bismo znali šta se tu kaže.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim da se to pročita.

18 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Upravo sam saznao da je taj dokument
19 preveden i da ima broj.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koji je broj?

21 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je broj 3D318.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači, 3D318.

23 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne bih želio biti sumnjičav, ali
24
25
26
27
28
29
30

1 Volio bih da imamo engleske dokumente ako postoje. Izgleda da se pojave tek onda
2 kad ja uložim prigovor.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sa svog položaja ovdje ja mogu da vidim
4 da je gospodin Živanović bio u potpunosti nesvjestan da postoje prevodi i da je
5 informacije dobio od svojih kolega, pa stoga nemam nikakvih sumnji. Ne dijelim
6 Vaše sumnje u tom pogledu. U svakom slučaju, Vi ste sve to izvanredno učinili,
7 gospodine Živanoviću. Bili ste veoma dobro pripremljeni, izazvali ste veoma malo
8 problema.

9 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Mi nismo dobili informaciju da je
10 dokument bio preveden prema našim brojevima dokaznih predmeta.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Isto tako, pretpostavljam da ste Vi taj
12 isto dokument dali službi za prevode na prevod, a ono što smo cijelo vrijeme
13 nastojali da uradimo jeste da se duplicira /prevod engleskog transkripta: "ne
14 duplicira"/ rad službe za prevode, ali u svakom slučaju da ne gubimo vrijeme,
15 idemo dalje.

16 G. ŽIVANOVIĆ:

17 P: Ja se izvinjavam sad, možda sam, Vi ste čini mi se u Vašem odgovoru
18 došli do ovog naređenja da se u Zvorniku mobiliše sve.

19 O: Da. Došao sam do tog dela "...i da se uputi na položaj. Pred...kol'ko
20 je situacija ozbiljno shvaćena ili procenjena na osnovu podataka koji su
21 prikupljeni, predlaže se da se Pandurević i Legenda vrate u svoju zonu i
22 preduzmu mere za saniranje eventualnih posledica i spreče katastrofu."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ja bih Vas molio samo ćemo pogledati još dva dokumenta koji se tiču
2 ove materije. Znači, to je 1D1291.

3 Možete nam još samo još reći za ovaj dokument, jeste i njega imali u
4 vidu?

5 O: Jesam, i u najkraćem ovaj dokument je odgovor na zahtev komande
6 Drinskog korpusa i to Ministarstva odbrane Republike Srpske koje postupa po
7 zahtevu koji je malo pre pročitao u vezi sa mobilizacijom, naravno, da bliže
8 odredim.

9 P: Sad bi hteo još nešto da Vas pitam, da li je ovakva situacija u
10 Zvorniku o kojoj ste govorili koja je počela da se odvija negde od 13. uveče pa
11 evo, do raspisane mobilizacije, zahtevala da organ bezbednosti Drinskog korpusa
12 bude prisutan na teritoriji toj shodno svojim zadacima?

13 O: Sve informacije koje smo do sada komentarisali i postupak koji je
14 naređen u vezi sa odbranom Zvornika, mobilizacija koja je trebala da se
15 sprovede, i iz ove reči da se spreči katastrofa, zahtevali su da se to radi uz
16 maksimalne mere bezbednosti jer bi u protivnom neuspeh u odbrani Zvornika zaista
17 izazvao katastrofu - u ovome kako je ocenjeno od strane organa koji je zahtevao
18 povratak Pandurevića i Legende. Pa je organ bezbednosti po osnovu odgovornosti
19 komande Drinskog korpusa za mobilizaciju na svojoj teritoriji, a u skladu sa
20 pravilom o mobilizaciji imao obavezu da preduzme mere iz svoje nadležnosti na
21 kontraobaveštajnom obezbeđenju mobilizacije, koje je u tom momentu bilo izuzetno
22 važno. On je bio sam, kao što smo to konstatovali, i to je mogao učiniti ako ode
23 u Zvornik, jer se u Zvorniku u stvari cijela situacija reflektovala kao
24 problematična na osnovu ovih dokumenata.

25 P: Hteo sam da Vas zamolim, pošto smo gledali sva pravila koja regulišu
26 rad organa bezbednosti, hteo sam da Vas pitam da li ste Vi, odnosno Vi ste u

27
28
29
30

1 svom nalazu i pomenuli pravilo o mobilizaciji. To je 1D6593, pa bih Vas molio da
2 mi kažete da li ovo pravilo propisuje kakve obaveze i dužnosti organu
3 bezbednosti i ako propisuje, u čemu se one tačno sastoje?

4 O: Pa ja sam u izveštaju tačno naveo obaveze organa bezbednosti na
5 osnovu pravila o mobilizaciji.

6 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Oprostite, 1D693.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači izbaciti 5. Hvala.

8 G. ŽIVANOVIĆ: Ovaj dokument nije još preveden.

9 P: Ali bih Vas molio samo ukratko da nam kažete koje zadatke, i da li
10 uopšte ovaj dokument propisuje ikakve zadatke organu bezbednosti u pogledu
11 mobilizacije?

12 O: Propisuje, ali to je na drugom delu u odnosu na ovaj tekst.

13 P: Da, ja bih molio da pređemo na drugu stranicu.

14 O: Jer obezbeđenje je naslov... koja su sve obezbeđenja u mobilizaciji.
15 Ima ih više.

16 P: Da li možemo na drugu stranicu samo da pređemo ovog dokumenta?

17 Da li sad možete da kažete u kom delu je ovog dokumenta propisana...
18 obaveze organa bezbednosti.

19 O: Ovaj par... Izvinite. Ovaj para... paragraf 2, bezbednosno
20 obezbeđenje, taj podnaslov, reguliše pitanja bezbednosnog obezbeđenja i u... na
21 desnoj strani u ovom prostoru, sad stranicu tačno ne mogu da očitam, u tački
22 321. "Mere..." - znači ovdje ima treća alineja pod crticom ovom - "...Mere za
23 pravovremeno otkrivanje i on...onemogućavanje obaveštajno-izviđačke,

24

25

26

27

28

29

30

1 diverzantske i druge subverzivne delatnosti spoljnjeg i unutrašnjeg neprijatelja
2 usmerenih na ugrožavanje priprema i izvršenje mobilizacije". U ovom slučaju se
3 radilo o izvrš...o izvršenju mobilizacije, pošto je mobilizacija naređena odmah.

4 Dalje, u tački 322 govori se o kontraobaveštajnoj proceni, a o njoj je
5 već bilo reči šta ona obuhvata i sadrži, i kakve su mere. U ovom slučaju je ona
6 trebala da se odnosi na trenutnu situaciju u Zvorniku.

7 P: Gospodine Vuga, sad bih Vas pitao, da li je bilo moguće u ovom
8 vremenskom periodu o kome govorimo, da ove poslove u korpusu ne obavlja niko ako
9 bi Vujadin Popović trebalo da obavlja neke druge poslove van svojih zadataka? Da
10 li je moguće da ovi poslovi u ovo vreme budu potpuno neobavljeni?

11 O: Važnost poslova organa bezbednosti i značaj mobilizacije kao radnje
12 kojom se uspostavlja odnos snaga za odbranu kakav je procenjen i kakav stoji na
13 raspolaganju u tom momentu, ne trpi da se ona vrši u uslovima koji nisu
14 bezbedni. Radnja mobilizacije je kritična radnja u uslovima kakvi su tada
15 vladali i njeno svako narušavanje dovelo bi potpuno u pitanje odbranu kakvo je
16 tada stanje bilo. Znači, nije se smelo dozvoliti da mobilizacija bude neuspešna
17 iz bilo kog razloga, a posebno ne iz razloga bezbednosti.

18 P: Ja ću imati samo još par pitanja za Vas, ali mi recite ako ste na
19 bilo koji način zamoreni, ako-

20 O: Da nastavimo sa tih par pitanja.

21 P: Vi ste rekli da poslovi bezbednosti se ne mogu preneti na drugu
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 osobu, kad smo govorili o pravilu službe organa bezbednosti, uputstvu i tako
2 dalje, da sad ne pominjem sve te propise. A da li su ovi poslovi, recimo,
3 poslovi organa bezbednosti, vezani za mobilizaciju mogli da se prenesu na nekog
4 drugog? Da li je, drugim rečima vrlo prosto, da li je Vujadin Popović te poslove
5 mogao da prenese na nekog drugog kad je reč o obezbeđenju mobilizacije?

6 O: Koliko se sećam, ja sam rekao da se ovlašćenja ne mogu prenositi na
7 druga lica jer su ona lična i za njih postoji odgovarajući dokumenat kojim se
8 ona dokazuju. To je legitimacija, službena legitimacija organa bezbednosti. Iza
9 toga stoji da deo koji se odnosi na kontraobaveštajnu procenu, prikupljanje
10 podataka metodima rada organa bezbednosti je apsolutno neprenosiv. I u isklj...
11 u isključivoj... u isključivoj je nadležnosti lica kome su data ovlašćenja. U
12 tome se sadrži odgovor da ono što je trebao uraditi Vujadin Popović, potpukovnik
13 Vujadin Popović u Zvorniku, nije mogao niko drugi da uradi o po osnovu ovakvog
14 stanja stvari.

15 P: I još samo posljednja stvar o kojoj sam hteo da Vas pitam. Vi ste
16 analizirajući dokumenta, da li ste došli do, da li možete da nam kažete ukratko
17 kako se završila ta cela stvar sa kolonom? Da li možete da kažete to?

18 O: Pa to oko završetka cele stvari sa kolonom najbolje se videlo iz
19 dokumenata koja dosežu do septembra meseca, gde se još uvek pojavljuju
20 konstatacije da se na prostoru gde je kolona rabijena u manje grupe pojavljuju
21 grupice ljudi i pojedinci koji su bili u koloni i koji još uvek nastoje da se

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 domognu teritorija pod kontrolom muslimanske strane. Nisam u mogućnosti da tačno
2 definišem kad je to sve završeno, jer za mene je ugrožavanje bezbednosti po
3 intenzitetu i po onome što se događalo završeno ranije u pogledu mojih
4 zaključaka. Ovo je bilo naknadno, poslije kritičnih događaja o kojima je reč
5 ukupno, posle pogubljenja ratnih zarobljenika na prostorima gde je ono izvršeno,
6 a ostatak je rešavan sukcesivno - onako kako su snage koje su kontrolisale
7 teritoriju uspevale da dođu u kontakt i da zarobljavaju još ostatke kolone koje
8 su tu postojale. To je moj odgovor kako se završilo.

9 O: Slažem se, moje pitanje je bilo neprecizno prilično. Ja ću Vas pitati
10 da li znate šta se desilo sa glavnom kolone koja se probijala iz Srebrenice
11 prema teritoriji pod kontrolom Armije Bosne i Hercegovine?

12 P: U redu. Sad sam određenije usmeren i mogu da kažem da je otvoren
13 koridor za prolazak nenaoružanih lica iz kolone na muslimansku teritoriju 16.
14 jula i da je on funkcionisao do 17. - o čemu postoje podaci i na muslimanskoj
15 strani o prolazu i prihvatu tih lica među kojima su bili i nenaoružani
16 pripadnici 28. divizije jer su ih kasnije registrovali u onom spisku koji smo mi
17 malopre pogledali i videli kako je sa njima postupano. Eto to je što se tiče
18 kolone - onog dela koji je bio na koridoru i koji je propušten u tome periodu.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Mi imamo podatke da je Vujadin Popović između ostalog dobio jedan
2 zadatak da ode i da vidi, da podnese izveštaj u stvari o tim događajima koji su
3 se desili tog dana kad je otvoren koridor. Moje pitanje je da li Vi možete da
4 kažete, da li je takav zadatak u skladu sa funkcijom koju je on vršio i uopšte
5 sa zadacima koje je on imao?

6 O: Po onome što je u delokrugu organa bezbednosti i po onome kakva je
7 situacija bila na tom prostoru u vreme kad su se ovi događaji odvijali ima jedna
8 vrlo važna činjenica koju želim da iskažem, da bi se razumelo ovo što govorim.
9 Pokušat ću kratko. Iskustvo je bilo da je teritorija Zvorničke brigade korišćena
10 za ubacivanje oružja u Srebrenicu. Dužina te linije u momentu korišćenja
11 iznosila je oko 80 kilometara gde se grupa ubacila i nosila naoružanje da ga
12 unese u Srebrenicu.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo jedan trenutak. Izvolite.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je bilo vrlo konkretno pitanje, ako
16 bismo mogli dobiti odgovor, a onda i objašnjenje zato što je to odgovarajući
17 postupak, a to će se očigledno ponavljati kako budemo imali dodatna pitanja od
18 strane drugih branilaca.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim jedan trenutak.

20 [Sudije vijećaju]

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pukovniče, mi cijenimo napore koje
22 činite u pokušaju da odgovorite na pitanja i da date što je moguće više
23 informacija. S druge strane, praksa ovdje je da se pridržavate što je moguće
24 više pitanja i da se uzdržite od objašnjenja i daljih detalja koji nisu nužni.

25

26

27

28

29

30

1 Ako se smatra nužnim, onda će se zatražiti da to date. U ovom slučaju ja
2 predlažem da odgovorite na pitanje i da onda nastavite sa objašnjenjem zbog čega
3 tačno je Vaš odgovor bio takav kakav jeste.

4 SVJEDOK: Časni Sude, ja sam upravo bio na kraju objašnjenja, ali to nije
5 ništa poremetilo. Odgovorit ću odmah na to pitanje.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite onda.

7 SVJEDOK: Radi se o sledećem. Bio je veliki rizik u koridoru gde je on
8 propušten jer je funkcionir...funkcionisao i noću, da se u suprotnom smeru
9 neopaženo provuče grupa koja može da ponese oružje onima koji se nisu uspeli
10 probiti i na taj način stvori veliki problem u dubini. A objašnjenje je dato na
11 osnovu čega je takva procena trebala da se obavezno uzme u obzir i da se po njoj
12 postupi pod hitno, neodložno.

13 G. ŽIVANOVIĆ:

14 P: Recite mi molim Vas, s obzirom na pravila i zadatke organa
15 bezbednosti, koliko je to zahtevalo prisustvo Vujadina Popovića, odnosno, koliko
16 dugo je zahtevalo prisustvo Vujadina Popovića u toj situaciji na Baljkovici?

17 O: Gospodine Živanoviću, ovo o čemu ja govorim nije vremenski oročeno.
18 Ono je pitanje situacije koja se sada ne može posmatrati konkretno jer je
19 proteklo vreme i mnoge okolnosti koje su tada vladale koje su morale biti uzete

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u obzir, danas više nije moguće procjenjivati.

2 P: A da li je sa stanovišta njegovih zadataka bilo neophodno da Popović
3 bude tu do trenutka kada se zatvara koridor?

4 O: Upravo ovo što sam...

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je vrlo nejasno, koji je to
8 vremenski period?

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vremenski period...

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Vidjeli smo da je svjedok krenuo da
11 odgovori na pitanje koje nije bilo precizno i to će se ponovo dogoditi.

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Pitanje nije neprecizno zato što je
13 gospodin McCloskey pratio odgovor svjedoka. On je rekao da je koridor otvoren
14 16. jula, a zatvoren 17. jula. I to je bio odgovor.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Što se tiče vremena, mislim da ste u
16 pravu. Izvolite, gospodine McCloskey.

17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da smo upravo ostavili pukovnika
18 Popovića na IKM-u. Jesmo li tamo ili smo negdje drugdje?

19 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Tko je govorio o IKM-u, ne znam?

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gdje je on trebao da se nalazi, prema
21 Vama?

22 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Moje je pitanje bilo da li je on morao
23 da bude u Baljkovici kada je koridor zatvoren, to je bilo moje pitanje.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, onda je to jednostavnije i svjedok
25 može odgovoriti.

26 SVJEDOK: Pa najjednostavniji odgovor je "da" i dao sam već dovoljno
27
28
29
30

1 elemenata zbog čega.

2 G. ŽIVANOVIĆ:

3 P: Hvala, i moje posljednje pitanje, gospodine Vuga. Recite mi molim
4 Vas, i u celoj analizi dokumentacije koju ste Vi analizirali, da li ste našli
5 bilo kakvo učešće Vujadina Popovića u pogubljenju ratnih zarobljenika?

6 O: Ja sam u mom izveštaju vrlo konkretan u pogledu odnosa prema
7 dokumentaciji. U operativnim, u borbenim i operativnim dokumentima koja sam ja
8 analizirao nisam našao uloge i učešća Vujadina Popovića u pogubljenju ratnih
9 zarobljenika. Postoje izjave svjedoka o kojima sam se ja izjasnio, tako da
10 izjave svjedoka mi nisu mogle dati pouzdane zaključke da se izjasnim bez dileme
11 o ulozi Vujadina Popovića u tom činu, u činu pogubljenja...postupku pogubljenja.
12 I to je moj odgovor na osnovu onoga što sam u izveštaju sačinio i to ostajem
13 sada u toj konstataciji.

14 P: Hvala, gospodine Vuga. Ja nemam daljih pitanja.

15 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Zahvaljujem, časni Sude. Završio sam sa
16 glavnim ispitivanjem.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zahvaljujem. Gospođo Nikolić, da li
18 želite da sada počnete ili želite pauzu? Na Vama je.

19 GĐA NIKOLIĆ: Ja mislim, časni Sude, da bi bio dobar momenat za pauzu da
20 reorganizujem pitanja jer su neke stvari pokrivene. Hvala.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači, imat ćemo pauzu od 25 minuta
22 počevši od sada. Hvala.

23 ... Početak pauze u 12.00h

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sjednica nastavljena u 12.32h

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, pukovniče, koliko shvaćam htjeli
3 ste se obratiti Raspravnom vijeću. Da li je informacija točna?

4 SVJEDOK: Hteo sam da kažem, časni Sude, da je ovo... ovaj dosadašnji rad
5 i ovo sve što je bilo ostavilo jedan deo traga na ovom mom stanju stvari kako
6 jeste, o čemu ste upoznati, i da bi možda jedan prekid do sutra omogućio da
7 budem u boljem stanju za rad.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, u svakom slučaju, pukovniče.
9 Shvaćamo i vidjet ćete da smo spremni na suradnju. Možete se povući onda za
10 danas, ako se budete dobro osjećali nastaviti ćemo sutra ujutro u 9h.

11 SVJEDOK: Zahvaljujem, časni Sude, na razumevanju. Potrudit ću se.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

13 [Svjedok se povlači]

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. No nismo još gotovi.

15 Jučer smo nakratko razgovarali mi i gospodin Ostojić i gospodin
16 McCloskey o neriješenim pitanjima koja proističu iz različitih zahtjeva obrane
17 gospodina Beare i završili smo razgovor sa sljedećim dogovorom, a to je da ćete
18 nastaviti razgovarati među sobom, i ako postoje neke informacije koje želite
19 priopćiti Vijeću, da ćete nam to reći. No, za sada nismo čuli ništa. Mi smo
20 nastavili razgovarati i odlučivati o različitim pitanjima i dali smo uputstva
21 našem višem sudskom savjetniku da Vam se obrati što se tiče dva pitanja. Prvo,
22 treba dobiti povratnu informaciju od Tužiteljstva u vezi s jednom stvari. A s

23

24

25

26

27

28

29

30

1 drugom stvari treba dobiti povratnu informaciju od Obrane. To se onda odnosi i
2 na pisanu odluku koju ćemo mi uskoro donijeti.

3 Ima nekoliko stvari o kojima možemo odlučiti već danas. To su logistička
4 pitanja uglavnom. Jedno od njih odnosi se na zahtjev gospodina Beare za
5 produljenjem uvodne riječi. Nije bilo prigovora gospodina McCloskeyog, odnosno
6 Tužiteljstva. Mi smo o tome razgovarali među sobom i o tome ćemo odlučiti sada,
7 usmeno. Zahtjevu se udovoljava, gospodine Ostojiću. Imati ćete prilike obratiti
8 se Vijeću ponovno produžetkom Vaše uvodne riječi. No, mi se ne slažemo sa
9 količinom vremena koju ste zatražili. Tražili ste 90 minuta, mi smo odlučili da
10 je 60 minuta više nego dovoljno umjesto zatraženih 90 da bi se obratili Vijeću.

11 Odobravajući Vaš zahtjev, istovremeno želimo jasno izreći da imate
12 odgovornost pokušati izbjeći nepotrebno ponavljanje onog što ste već rekli u
13 prethodnoj uvodnoj riječi.

14 Postoji još jedna stvar koja zanima i Tužiteljstvo, a to je kada biste
15 trebali početi sa svojim iznošenjem dokaza, dokaza Obrane. Mi smo sve to stavili
16 u istu košaru i razmotrili sve, uključujući i prethodne konzultacije i podneske,
17 a naravno imajući i na umu situacije u kojima smo Vam jasno rekli da trebate
18 očekivati da će više-manje postupak iznošenja obrane kojeg vodi gospodin
19 Živanović biti završen negdje ovog tjedna ili tu negdje. Isto tako, shvaćamo da

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste naišli na neke probleme i da još ima nekih pitanja o kojima nije odlučeno,
2 ali ona su od marginalne važnosti i zato smo odlučili da bez obzira na to kada
3 završi izvođenje dokaza gospodina Živanovića, bez obzira bio to ponedjeljak ili
4 utorak, Vi ćete počete sa svojim izvođenjem dokaza u četvrtak 10.7. Naravno,
5 očekujemo da počnete sa nastavkom svoje uvodne riječi i zatim krenete na svog
6 prvog svjedoka.

7 Dakle, imate još tjedan dana u kojem se možete organizirati.

8 Kao zadnja stvar o kojoj smo razgovarali, a to je Vaš zadnji zahtjev za
9 svjedočenjem jednog svjedoka putem video veze. Mi pokušavamo izbjeći donijeti
10 odluku o tome ako je to moguće i upravo u tu svrhu naš je prijedlog da otvoreno
11 razgovarate s tužiteljem i vidite da li se tog svjedoka može prebaciti od *viva*
12 *voce* svjedoka, dakle svjedočenja uživo, na svjedoka kojeg ćete predstaviti putem
13 pravila 92 *bis*. Drugim riječima, da li bi Tužiteljstvo bilo voljno reći da neće
14 unakrsno ispitivati tog svjedoka za kojeg su oni ionako već do sada rekli da je
15 po njima irelevantan.

16 U svakom slučaju, očekujemo čuti vijesti najkasnije do sutra ujutro od
17 vas vezano uz to jeste li postigli sporazum ili ne, nakon čega naravno ćemo
18 nastaviti i donijeti odluku ako bude nužno.

19 Ima li još nečega o čemu ste htjeli razgovarati? Dobit ćete i pisanu
20 odluku o svim svjedocima na koje je Tužiteljstvo uložilo prigovor vezano uz
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pravilo 92 *bis*. Možda će se po nekim drugim pitanjima odlučivati usmeno,
2 konkretno po onom pitanju za koje smo od Johna Cubbona zatražili da razgovara s
3 Vama.

4 Izvolite, gospodine McCloskey.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pada mi na pamet jedna stvar koju sam
6 htio pitati Obranu. Ako će koristiti B/H/S dokumente za koje nemaju prijevoda da
7 nam daju popis takvih dokumenata. Naravno, dobivamo od njih vrlo velike, opširne
8 liste, jer shvaćamo da ne možete uvijek znati točno koje ćete dokumente
9 koristiti a koje ne, no nadam se da, budući da uglavnom na timu Tužiteljstva
10 imamo ljude koji govore samo engleski, da nam kažu koji dokumenti još nemaju
11 prijevod, tako da bismo mi mogli se za to pobrinuti. Inače, mi sami ne možemo
12 znati koji od njih potpadaju u tu kategoriju.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojiću, čini mi se da je
14 taj komentar u redu. To se uglavnom tiče Vas.

15 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Shvaćam. Ne vidim da bi tu trebalo biti
16 problema.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Nastavljamo sutra ujutro. U
18 međuvremenu, gospodine Ostojiću, znam da ćete se morati spremati za idući
19 četvrtak. Ako naiđete na nekakve probleme, recite nam čim budete mogli.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, jedini problem
2 koji mogu predvidjeti je slijedeće. Razgovarali smo sa odjelom za žrtve i
3 svjedoke i zadnji puta kada smo razgovarali sa njima, a to je bilo jučer, rekli
4 su da oni moraju imati putne planove i aranžmane, tako da moram s njima
5 provjeriti odmah nakon današnjeg zasjedanja da li im treba nešto više od sedam
6 dana vezano uz ishodovanja viza i pasoša. Zato sam htio tražiti neki fiksni
7 datum za početak izvođenja dokaza, tako da se možemo s njima koordinirati.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, ali dali smo Vam praktički sedam
9 dana i nadam se da će to biti moguće. Da nije bilo adekvatnih priprema na
10 vrijeme, naravno da ne bismo mogli početi. No, morate biti spremni da krenete
11 idući tjedan.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] To je samo stvar toga da i oni žele imati
13 neki fiksni datum kada namjeravam dovesti kojeg svjedoka, što naravno ne možemo
14 uvijek učiniti ako ne znamo točno kada će početi svjedočiti. No, htio sam samo
15 obavijestiti Vijeće o tome.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako bude stvarno supstantivnih problema
17 o kojima mi možemo pomoći, recite nam. A ako Vam se čini da su problemi nemogući
18 da se riješe, onda ćemo vidjeti što ćemo.

19 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala i Vama.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Gospođu Nikolić, čini se da Vi krećete sutra ujutro i da morate biti
2 spremni.

3 GĐA NIKOLIĆ: Hvala, časni Sude. Bit ću spremna.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

5 ... Sjednica završena u 12.45h,
6 nastavlja se u ponedjeljak,
7 4.07.2008. u 09.00h

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 03.07.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladen s transkriptom na engleskom jeziku.